

Pejlemærker for dansk økonomi, juni 2021

Markant forbedrede vækstudsigter

Udlandet

Genopretning af verdensøkonomien er ujævnt fordelt

Vækst

Forbedrede vækstudsigter for dansk økonomi

Beskæftigelse

Flere i arbejde og en gryende mangel på kvalificeret arbejdskraft

Arbejdsløshed

Faldende arbejdsløshed

Lønudvikling

Tiltagende lønudvikling frem mod 2023

Realløn

Stigende realløn på trods af tiltagende inflation

Udarbejdet af

Benn Gandløse Vestergaard
Cheføkonom

Melanie Lautrup

Færdig redigeret: 29. juni 2021

Sagsnummer: **S-2018-640**

Dokumentnummer: **D-2021-32249**

I kølvandet på Coronakrisen er der udsigt til stor fremgang i Dansk økonomi

I efteråret 2020 ramte anden bølge af Coronavirus Danmark. I dag er den aftagende, og genåbningen af Danmark er godt i gang. På trods af, at nedlukningen i efteråret 2020 førte til en længerevarende nedlukning af Danmark end første bølge i foråret 2020, har de økonomiske konsekvenser været betydeligt mindre. Det ventes, at aktiviteten i økonomien tager til igen, og således skønnes BNP realt vil vokse med mellem 1,4–2,9 pct. i 2021, sammenlignet med en svækkelse af BNP på -2,7 pct. i 2020.

Det har dog vist sig, at det økonomiske tilbageslag har ramt erhvervslivet og dansk økonomi forskelligt. Navnlige er kultur- og oplevelsesindustrien og de små udvalgsbutikker blevet ramt sammen med hotel- og restaurationsbranchen. Derimod har boligmarkedet haft en overraskende positiv udvikling, som har smittet af på bygge- og anlægsbranchen. Og der har også været en positiv udvikling i i store dele af detailhandlen, udover de små udvalgsbutikker. Ja, og så har nedlukning også bidraget til øget internethandel.

Danmark er gradvist åbnet op siden februar 2021, hvor de yngste skoleelever begyndte at vende tilbage til undervisningen. Nu – i juni 2021 – er store dele af samfundet ved at åbne helt op igen således, at de fleste møder op fysisk til undervisning - og på de fleste arbejdspladser er man ved at vende tilbage til fysisk fremmøde igen. Samtidig er det meste af detailhandlen åbnet helt op igen. Det samme gælder restauranter. Derimod er der dele af kultur- og oplevelsesindustrien, hvor genåbningen tager lidt længere tid, og fx er festivaler aflyst, og turistbranchen er fortsat ramt.

Udover genåbningen, har den foreløbige vaccineudrulning også været med til at reducere usikkerheden i økonomien. Udrulning - sammen med en aftagende smitte - giver mere sikkerhed for, at Danmark endelig er på vej ud af Coronapandemien.

Der er lignende tendenser i verdensøkonomien, hvor der forventes, at det globale BNP vil stige med 5,8 pct. i 2021. Til gengæld, er der forskel mellem landene, når det gælder genopretning af økonomien - hvor lande som USA og Storbritannien, der er nået forholdsvis længere i deres vaccineudrulning, kan se frem til en større vækst i det kommende år.

I Danmark har genopretningen medført en udsigt til høj vækst i den danske økonomi over de næste år. Væksten forventes at være tiltagende, hvor der i 2022 skønnes at være en særdeles stor realvækst af BNP på hele 3,4-4,5 pct., og efterfølgende en stigning på ca. 2 pct. i 2023.

En udfordring for økonomien, der kan trække spor på den længere bane, er, at der under Coronakrisen har været store offentlige underskud, som er blevet gældsfinansieret i både Danmark og resten af verden. Denne gældsætning kan dels begrænse de fremtidige muligheder for politiske tiltag - og kan på samme tid bidrage til øget inflation og renteniveau i de kommende år.

Afdæmpet reallønsudvikling i de kommende år

Genopretningen af dansk økonomi i de kommende år indebærer, at flere vil komme i arbejde, og det betyder også, at arbejdsløsheden vil falde.

Det indebærer, at lønudviklingen vil tage til frem mod 2023. I 2021 skønnes en nominel lønudvikling på 2,25 pct., som øges til ca. 2,5–2,8 pct. i hhv. 2022 og 2023.

Den øgede aktivitet og den offentlige gældsætning fører til et inflationært pres, og i prognoserne forventes, at inflationen frem mod 2023 øges til op mod 1,5 pct., hvilket er med til at dæmpe reallønsudviklingen. I prognoseårene skønnes derfor, at reallønsudviklingen kan komme ned på ca. 1-1,5 pct. om året.

Aktiviteten i verdensøkonomien er på niveau med før Coronakrisen ...

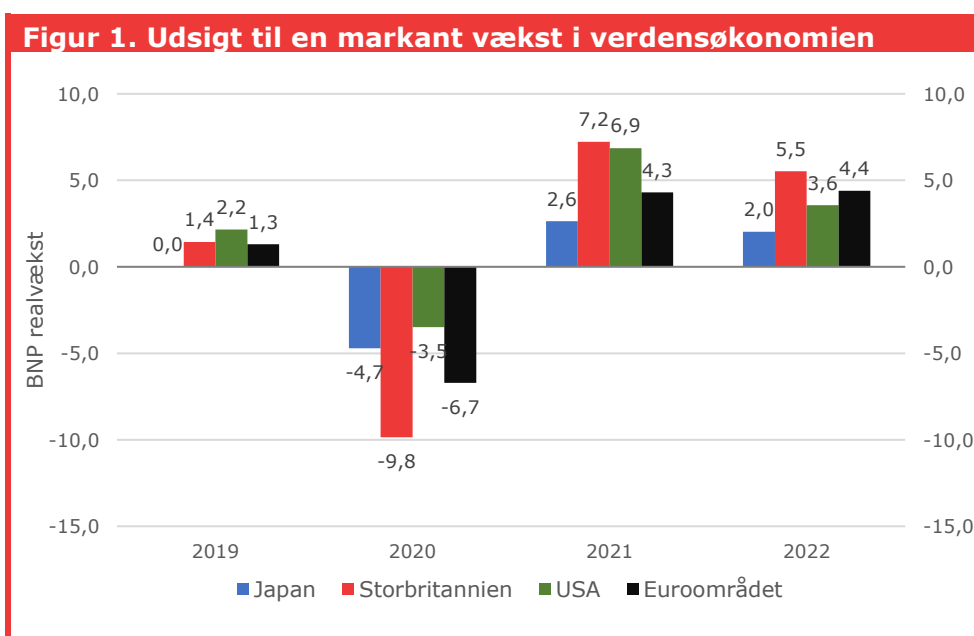
Genopretning af verdensøkonomien er i fuld gang

I skrivende stund forventes, at vi er i slutningen af Coronapandemien - og i takt med den globale udbredelse af vacciner er usikkerheden om udviklingen i verdensøkonomien hastigt aftagende - i øjeblikket er genopretningen af verdensøkonomien i fuld gang, og aktiviteten er nu oppe på samme niveau som før Coronakrisen ramte verdensøkonomien. Denne genopretning skal også ses i lyset af, at håndteringen af Coronakrisen er gået hånd i hånd med massive finanspolitiske lempelser, som har holdt hånden under verdensøkonomien.

Dog fortsat om udviklingen

Der er dog fortsat en usikkerhed om verdensøkonomiens udvikling, som kommer fra flere kanaler. For det første er der en risiko for, at mutationer af Coronavirus udviser resistens overfor de udviklede vacciner, hvilket mod forventning kan forlænge pandemien. Så i kølvandet på krisen vil der være en række lande, som kommer til at håndtere finanspolitiske udfordringer - dels som følge af en øget offentlig gæld under krisen. Dertil kommer, at de finansielle markeder kan være overvurderet, hvorfor der kan ske en nedadgående korrektion, som kan væltes over i den realøkonomiske udvikling. Samtidig er råvarepriser og transportpriser hastigt stigende, hvilket kan øge inflationen og renteniveauet.

Coronakrisen betød, at den økonomiske vækst svigtede i 2020, hvor BNP i verdensøkonomien faldt med ca. -3,5 pct. I Euroområdet og Storbritannien var faldet markant større med en realt væksttab på hhv. -6,7 pct. og -9,8 pct, jf. figur 1.

Anm.: Figuren viser OECD realvækstprognose i procent for Japan, Storbritannien, USA og EUROområdet.

Kilde: Economic Outlook Maj 2021, OECD

Bedre udsigter i 2021 og 2022 – gavner eksporten

Væksten i verdensøkonomien ventes at tiltage i 2021 og 2022, om end den vil være ujævnt fordelt. Den mest kraftige vækst forventes i USA og Storbritannien, men den vil være svagere i EURO-området og Japan. Alt

i alt ses dog en fremgang på de danske eksportmarkeder, hvilket alt andet lige gavner den danske eksport.

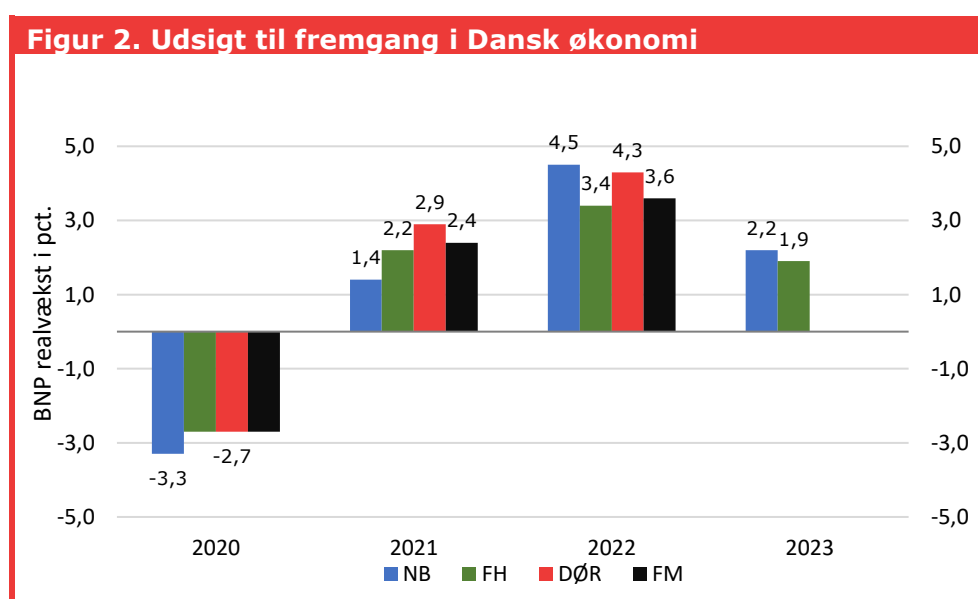
Dansk økonomi: Udsigt til betydelig fremgang

Vækstudsigterne er markant opjusteret i forhold til forventningerne for godt et år siden, da Coronakrisen ramte Danmark og resten af verden. Denne opjustering tilskrives dels, at dansk økonomi har klaret sig væsentlig bedre gennem Coronakrisen, dels har restriktionerne lykkedes med at begrænse smitten, og dels er usikkerheden omkring pandemiens udvikling mindsket i takt med, at vaccinen rulles ud. Så har hjælpepakkerne og en række finanspolitiske lempelser hjulpet erhvervslivet og resten af Danmark gennem krisen. Dertil kommer, at boligmarkedet har overrasket meget positivt.

Det har dog vist sig, at det økonomiske tilbageslag har ramt erhvervslivet og dansk økonomi forskelligt. Navnlig er kultur- og oplevelsesindustrien og de små udvalgsbutikker blevet ramt - sammen med hotel- og restaurationsbranchen. På den anden side har boligmarkedet overrasket, og dermed også bygge og anlæg, og det samme gælder store dele af detailhandlen, udover de små udvalgsbutikker. Og så har internethandlen også set fremgang i denne periode.

Det skal nævnes, at dansk økonomi er kommet væsentlig bedre gennem krisen end mange andre europæiske lande.

De opjusterede fremadrettede forventninger betyder, at prognosemargenerne forventer en pæn vækst i resten af 2021 og i 2022 - således skønnes, at BNP i 2021 vil vokse med over 2 pct., og vismændene skønner knap 3 pct., om end nationalbankens skøn er noget lavere på 1,4 pct. i 2021, jf. figur 2.

Kilde: FM: Økonomisk redegørelse, maj 2021. DØR: Dansk Økonomi, forår 2021. NB: Udsigter for dansk økonomi, marts 2021 - nr. 7. FH: Økonomisk prognose, maj 2021.

Udsigt til markant vækst i BNP de kommende år

Krisen har ramt skævt

I 2022 forventes en særdeles stor fremgang i BNP med en forventet realvækst mellem 3,4-4,5 pct., hvilket i høj grad skyldes, at prognosemagerne venter en hurtig genopretning af dansk økonomi, hvor man skønner at være tilbage på den langsigtede trend i slutningen af 2022 eller i første halvdel af 2023.

2015-2019: 200.000 flere i arbejde ...

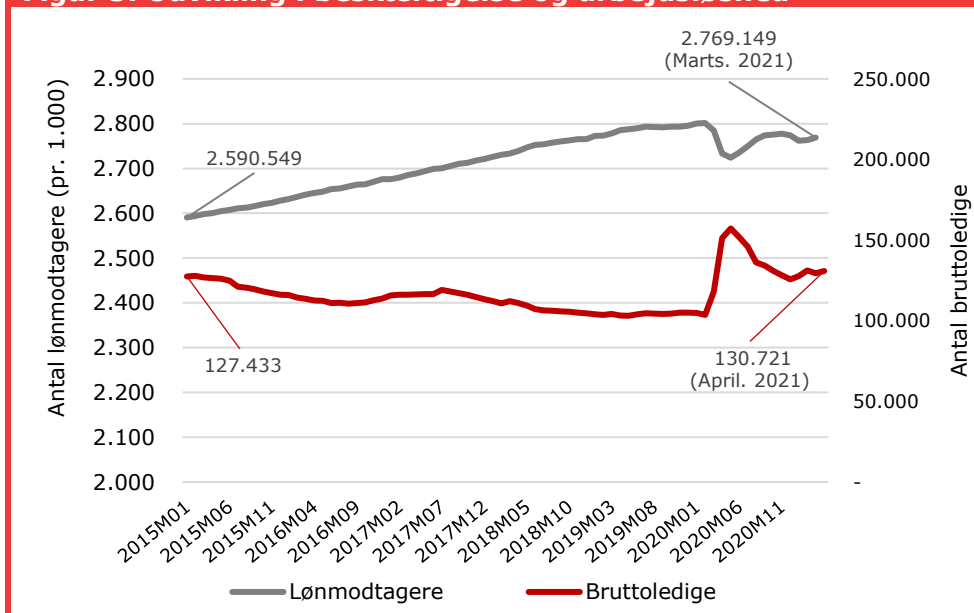
Mellem 2015-2019 er dansk økonomi vokset, og har i realiteten været i en høj konjunktur, der har set ca. 200.000 flere komme i arbejde. Fremgangen i dansk økonomi er i høj grad blevet realiseret af, at antallet af erhvervsaktive er vokset. Det vil sige, at arbejdsudbuddet i denne periode er øget. Stigningen i arbejdsudbuddet tilskrives i høj grad de reformer, der har sigtet på at øge arbejdsudbuddet. Det vil primært sige tilbage-trækningsaftalerne fra 2006 og 2011. I 2019 var der godt 2,8 mio., som er beskæftiget på de danske arbejdspladser, hvorfor beskæftigelsen i Danmark har sat rekord. Samtidig var arbejdsløsheden i 2019 faldet til ca. 100.000 ledige.

Coronapandemien medførte et fald i beskæftigelsen og en skarp stigning i arbejdsløsheden i 2. kvartal 2020, hvor bruttoledigheden steg med over 50.000 mellem februar og maj 2020.

Ledigheden frem mod 2021 faldt med 31.000 fuldtidspersoner

Arbejdsløsheden har dog været faldende siden, hvor ledigheden frem mod 2021 er faldet med 31.000 fuldtidspersoner. I februar 2021 var der knap 28.000 fuldtidspersoner flere ledige end før Coronakrisen. Samtidig har arbejdsudbuddet fortsat været stigende - og antallet af lønmodtagere nærmer sig hastigt niveauet inden Coronapandemien, jf. figur 3.

Figur 3. Udvikling i beskæftigelse og arbejdsløshed

Kilde: Danmarks Statistik tabel AUS07 og LBESK03 og egne beregninger. Bruttoledigheden er opgjøret som den sæsonkorrigerede, registrerede fuldtidsledighed.

Beskæftigelsen stiger – gryende mangel på arbejdskraft

Forventningen om tiltagende vækst i 2. kvartal 2021 og kraftig vækst i 2022 indebærer, at det skønnes, at der kommer yderligere 40-45.000 i

demikerne er talerør for knap 450.000 offentligt og privatansatte

arbejde frem mod slutningen af 2022. Gennem 2021 ventes bruttoarbejdsledsløsheden fortsat at falde, men i de kommende år vil beskæftigelsesstigningen hovedsageligt forventes at ske gennem en større erhvervsdeltagelse, hvilket vil sige et øget arbejdsudbud. Det betyder også, at der vil ses tegn på mangel på kvalificeret arbejdskraft.

Samtidig vil udviklingen under - og efter Coronakrisen - betyde, at vi vil se en række omstillinger i erhvervslivet og på arbejdsmarkedet, som vil have betydning for beskæftigelsesudviklingen.

Reallønnen vokser i de kommende år

Forventningen om en markant fremgang i dansk økonomi - og udsigten til en stigende beskæftigelse og faldende arbejdsledsløshed - indebærer, at lønstigningstakten tager til.

Nominel lønstigning på knap 3 pct.

De fleste prognosemagere forventer, at lønstigningstakten vil vokse fra ca. 2,2 pct. i 2019 til i underkanten af 3 pct. i 2023.

Det forventes også, at den svage inflation, vi har oplevet i 2020, ikke varer ved - og det skønnes, at inflationen stiger til ca. 1,1-1,6 pct. i 2021.

Reallønsvækst mellem 1 og 2 pct.

Det indebærer, at reallønnen vil stige med ca. 1-1,5 pct. om året, hvilket afspejler en voksende købekraft blandt lønmodtagerne. Reallønsfremgangen vil dog være aftagende i takt med, at inflationen tager til, *jf. tabel 1.*

Tabel 1. Udsigter for lønudviklingen de kommende år

		NB	DØR	FH	FM
Nominellønstigninger, pct.	2020	2,2	2,2	2,2	2,3
	2021	2,2	2,3	2,4	2,4
	2022	2,5	2,7	2,6	2,6
	2023	2,8	2,8	2,8	
Forbrugerpriser, pct.	2020	0,4	0,3	0,4	0,4
	2021	1,1	1,4	1,2	1,1
	2022	1,2	1,0	1,4	1,5
	2023	1,6	1,1	1,6	
Reallønsudvikling, pct.	2020	1,8	1,9	1,8	1,9
	2021	1,1	0,9	1,2	1,3
	2022	1,3	1,7	1,2	1,1
	2023	1,2	1,7	1,2	

Anm.: For DØR er 2023 gennemsnittet for perioden 2023 - 2025.

Kilde: FM: Økonomisk redegørelse, maj 2021. DØR: Dansk Økonomi, forår 2021. NB: Udsigter for dansk økonomi, marts 2021 - nr. 7. FH: Økonomisk prognose, maj 2021.